

ELHUNYT GÁBOR JÓZSEF ZONGORAMŰVÉS
(Hajdúnánás, 1945. VII. 20. – Budapest, 2017. IX. 23.)

Gábor József, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Fúvós Tanszékének és a Győri Széchenyi István Egyetem Zeneművészeti Intézetének zongorakísérője, valamint számos hangszeres és énekes szólista kamaramuzsikussal társa 2017. szeptember 23-án, életének 73. esztendejében elhunyt.

Gábor József sokkal több volt, mint zongorakísérő, korrepetitor. Széles látókörű szakmai tudásának köszönhetően egy személyben volt kamaramuzsikussal, karmester, zenetudós, tanár, népművelő és kitűnő hangszerelő, aki őszinte, teljes lényével muzsikált.

Csodálatos ember volt. Mindenki szerette. Egész életében azzal foglalkozott, amihez értett, azt csinálta és abból élt, amit szeretett, és amiben hitt. Hiteles ember. A szakma elismerése jeléül Liszt-díjjal tüntette ki 2010-ben, az akkor már oly rég kiforrott szellemi kisugárzású, gazdag életpályájú és őszintén visszamosolygó tanítványokban, zenésztársakban bővelkedő művésztanárt, hivatásának mély lelki és magas szellemi gyakorlásáért. Noha soha nem díjért és elismerésekért zongorázott. Zenei világáról kizárólag szuperlatívuszokban lehet beszélni. A muzsikát önmagáért, a művészet emberfeletti létjogosultságáért szerette, bármely zenemű minden egyes hangjához és szünetéhez a legeslegnagyobbakra jellemző emberi alázattal és szakmai igénnyel viszonyult. A darabokhoz a zeneszerzők iránt tanúsított hódolattal, és szüntelen kíváncsisággal fordult. Szívesen foglalkozott a művek háttér kultúrtörténetével. A kottaképen, a zeneköltő személyiségén és szándékán, a kísérendő szólistán túl a kottakiadást is igen nagy gonddal szemlélte és óvta meg minden ráakódott sallangtól, oktalan beidegződéstől, és tisztította meg, akár hosszabb munka árán az emberi gyöngeségekből adódó hibáktól. Egyes kérdéses apró zenei motívum tisztázása miatt képes volt napokig visszavonulni, gondolkodni, amint az életben felmerülő kérdéseken is sokszor, sokat és szívesen töprengett.

...A nagy fekete hangversenyzongora mögött derűs ember ül. Könnyedén, szelíden, szinte lebeg a zongoraszéken. Ha jobban megfigyeljük, mégis nagyon koncentráltan játszik, szuggesztív mozdulatait gyöngén ringó testmozgás kíséri, teste minden porcikájában ízig-vérig muzsika árad, ujjai a billentyűk érintése ihletettségében szinte táncolnak a klaviatúrán. Szemében boldogság tüze lobog, béke árad, tekintete beszédes. Játékát olykor halk dúdolással kíséri, ajkaival szólamokat formál, mimikázik, bármely akkordsor fölött tudományos elemzésbe kezd. Zenélés közben, a zene folyamatát meg nem szakítva biztat, dicsér, tanít. Nagyon örül. Ekkor szinte „második énjével” anekdotát regél, viccet mesél, felkacag. Nem zökken ki, mert biztos a dolgában. Közben nagy mozgásokat végez, kitekint, finoman rámosolyog a mellette ülőkre, varázsol. A zongorakísérés hétköznapi zenei játékát ünnepi ruhába öltözteti fel, és zenén túli metafizikai tartalmakkal kacérkodik. Kedvére van mindenféle blattolás, a legbonyolultabb műveknek is bátran nekiveselkedik, ha kell, improvizál. Természetéből fakadóan nyitott személyiség: érdeklődik az ismeretlen zenék iránt, lelkesen fogadja a modern kompozíciókat, üdvözlí az új átiratokat, kedveli a jazzt, a népzene, a könnyűzenétől sem

zárkózik el. Saját szólamát pedig olyan tökéletesen tudja, hogy az általa kísért előadók személyiségébe helyezi magát, együtt érez, együtt interpretál, közösen lélegzik...

Gábor József a zongoránál. Háttérben Bálint János fuvolaművésszel (2011)

Megyesi Schwartz Lucia és Németh Judit operaénekesekkel (Fotó: Nagy Attila, Pályi Zsófia, 2015, 2014)

Őszinte érdeklődése a világ dolgaira (aktuálpolitika, kultúrpolitika, oktatásügy, sport, stb.) egy napra sem lankadt benne. Gyermeki kíváncsisága és mindig friss tanulni vágyása valósággal lehengerlő, olykor elgondolkodtató volt. Közös koncertjeinket tizenhárom esztendeje érlette a gondviselés, állandó kamaratársam lett. Minden találkozásunk, legyen az megbeszélés vagy próba, bizony mennyire tartalmas volt! Vele egyetlen perc sem volt elvesztegetett idő. Talán ez az oka annak, hogy lehetséges színpadi találkozásainknak –kezdetben ő maga ajánlkozott a közös muzsikálásra, amelyhez mérhetőbb elismerés ifjonti koromban aligha kellett– mindig ugyanolyan örömmel mentem elébe.

Sokan, akik szerencsések közelébe kerülhattünk, hálásak lehetünk sorsunknak, hogy ismerhettük Őt. Kezdetben csellistákat, klarinétosokat, később fuvolásokat, énekeseket, hegedűsöket kísért, de komolyan ismerte több hangszer repertoárját. Az interpretáló szólisták közti eltérő zenei kifejezésformákat problémafeltárón viszonyította egymáshoz. Leginkább talán mégis a fuvola-, hegedű- és dalirodalom állt Hozzá legközelebb. Nem válogatott: bárkivel szívesen dolgozott, függetlenül attól, milyen képzési szinten tart, zeneiskolástól egyetemistáig, felvételiző vagy versenyző, fiatal vagy idős, profi vagy amatőr. Tisztelte a lapozóit, hálás volt a zenélés körülményeit megadó intézmények portásainak, hálás a koncertszervezőknek. Ha tehette, elment koncertekre, előadásokra, szíven viselte tanítványai, barátai sorsa. Ha fellépett, leginkább a közönség soraiból kívánta végighallgatni az egyéb műsorszámokat, vagy más megoldás híján, művészszobából a zárt ajtón keresztül kiszűrődő zenét fülelte. S noha szívesen hívták zsűrizni és maga is gyakorta közreműködött versenyeken, –amelyekért sokszor az Ő munkáját is jutalmazták–, a

versenyeket sajátos játékként és egyfajta lehetőségként értelmezte csupán. Egyetértve a bartóki mondással, miszerint „a verseny lovaknak való, nem embereknek”, valójában sokszor nem értett egyet az eredményekkel.

Csodálatos ember volt. Mindenkiel jóban volt. Azt hiszem, teljes szívvel átölelő szeretetével a kedvessége, türelme, nyugalma, jóindulatú szemlélete sok fiatal lelkébe nemes magokat hintett, ezáltal Önmagát szinte gondoskodó apává nemesítve. Talán így kárpótolta a Jóisten, hogy nem lehetett saját gyermeke. És talán ez őrizte meg örökké fiatalos erejét. Személye jó példája a letűnt klasszikus korok úriemberének, aki teleírt papír alapú naptárából fegyelmezett napirenddel dolgozik, mindent megjegyez, udvariasan érdeklődik, egyenes tartással él és önmagát vállalni képes. Őszintén érdekli, amit kérdez, és értelemmel meghallgatja, amit válaszolnak neki. Adakozó szeretetét zenei hangokban, a környezetére fordított minőségi időben nyilvánította ki, szórta szét az ebből fakadó lelki kincseket. Példamutató, hiteles ember. „Igazi úriember, klasszikus muzsikussal, aki nem csak szakmai tudását, tapasztalatát és felkészültségét vitte magával a próbákra és a színpadra, hanem egy másik dolgot is, - ami olyan fontos, felbecsülhetetlen érték egy kamarapartnernél, kísérőnél – a nyugalomát. Azt hiszem nagyon sokan ezt is szerettük benne.” – írja Czeloth-Csetényi Gyula. Gábor József kiegyensúlyozott ember volt, akinek életét sikerült önmagával azonosra hangolni, kiteljesedésével megvilágítani környezetét, amerre járt.

Gábor Józsefet minden vele játszó ember méltatja. Felsorolni lehetetlen azt a talán ezernél is több magyar és külföldi muzsikust, akinek zenei előadását, pályáját segítette. Dalestek, hangszeres előadói estek, kamaraestek zongoraművésze, diplomák, kurzusok, versenyek kísérője, TV-, rádió- és lemezfelvételek közreműködője volt.

Ilyen szép jellemzőket írtak róla: „legjobb, legmelegebb szívű és valóban gondoskodó magyar zongorista”, „szenvédélyes, vicces mester”, „legnagyszerűbb ember”, „hatalmas munkabírási muzsikussal”, „egyik legnagyobb vesztesége a hazai fuvolásoknak.”

A facebookon így búcsúzott el tőle Kozma-Páll Erzsébet: „Drága Tanár Úr, vagy, ahogy én megismertem: Jóska bácsi! Köszönöm magának azt a sok kedvességet, biztató szót, amit kaptam Öntől mind szakmailag, mind emberileg. Ön volt az egyetlen ember, aki egész eddigi zenész pályafutásomat végigkísérte, mentorálta. Köszönök mindent, Drága Tanár úr! Most már az égiek körében zongorázik, azzal a feledhetetlen, biztató mosolyával arcán. (Még visszagondolva is az az öröm, bizalom és nyugalom árad el rajtam 😊). Pihenése legyen csendes, emléke áldott! Isten nyugtassa, Drága Jóska bácsi!”

Szerettei, családtagjai, növendékei, kollégái, pályatársai, zenekedvelő hálás közönsége és labdarúgók népes tábora fájó szívvel búcsúznak szeretett Gábor József zongoraművésztől, Tanár Úrtól, Jóskától, Jóska bácsitól, Józsi bácsitól.

Isten nyugosztalja Őt! Emlékét mindörökké megőrizzük!

Fülep Márk fuvolaművész

Horn András klarinétművésszel (Hungaroton, 2003), Fülep Márk fuvolaművész és Varga Károly zenei ismeretterjesztő társaságában (2016) és Farkas Katalin hegedűművésznővel (2017)

Győrzámoly – ETO barátságos mérkőzésen. Gábor József Szentes Kálmán mellett áll középen piros mezben, a 90-es években (Fotó: Matusz Károly. Mezei Miklós gyűjteményéből.)

GÁBOR JÓZSEF (1945) zongoraművész zongora tanulmányait a kőbányai zeneiskolában kezdte 1954-ben. A budapesti Zeneakadémián s Kornél osztályában, ahol 1964-69-ig tanult. Munkahelyek: 1970-87-ig a győri Richter János Zeneművészeti Szakközépiskolában zongoratanigazgató, 1987-2006-ig a győri Széchenyi István Egyetem Varga Tibor Zeneművészeti Intézetének igazgatója, korrepetitora, 1991-től Kamaramuzsikusként és zongorakísérőként koncertezett itthon és külföldön, játékát TV-, rádió- és lemezfelvételek őrzik. Állandó kamaraszólistának, zongorakísérője a Győri Leánykarnak, a Győri Barokk Ensemble tagja, a Virtuózok c. tévéműsor művész munkatársa. Díjszakmai tanácsadója, olykor zsűritag. Érdekességek: harmincöt éven át futballbíróként is tevékenykedett, több nyelven beszélt (német, orosz, szerb, szlovén, olasz, portugál, spanyol. Kiváló nyelvérzéke volt, ezért gyakorlatilag bármilyen nyelven lelkesen kommunikált, ha alkalom kínálkozott tárgyalásokra járt megfigyelőnek, érdekelte a pszichológia, a vallásfilozófiák, haláláig kétlaki életet élt Győrött és Budapesten. Díjai: Aranypár (2013), Győr-Sopron Megyei Tanács Művészeti Díj (1985), Szent László Emlékérem, számos zenei verseny „Legjobb zongorakísérő” díj, „Tiszteletbeli Fuvolás” elismerése, a Széchenyi István Egyetemtől címzetes egyetemi tanári cím, Liszt – díj (2010), Magyar Érdemrend 1. osztályú tagja, címzetes egyetemi tanár (2015)